

AKTYWNOŚĆ RUCHOWA LUDZI W RÓŻNYM WIEKU

NR (25) 1/2015

Z myślą o bezpieczeństwie

Publikację wspiera Grupa PZU SA

Partnerem publikacji jest IASK

Nr (25) 1/2015

ISSN 2299-744X

ISBN 978-83-64559-04-4

arlrw.univ.szczecin.pl

ADRES REDAKCJI:

Al. Piastów 40b
71-065 Szczecin

Zespół redakcyjny:

Redaktor naczelna i redakcja naukowa: dr hab. prof. nadzw. Danuta Umiastowska
danuta_umiastowska@univ.szczecin.pl
tel. (91) 444 27 60

Sekretarz Redakcji: Milena Schefs
aktywnosc.sekretariat@gmail.com

Współpraca - recenzenci:

prof. dr hab. Wiesław Siwiński
prof. dr hab. Zbigniew Szot
dr hab. Ewa Dybińska, prof. AWF
dr hab. Tadeusz Rynkiewicz, prof. AWF

Korekta: Małgorzata Mazur

Redakcja techniczna: Natalia Mirowska

Opracowanie graficzne, DTP: Maciej Umiastowski

Wydawca: Wydawnictwo Promocyjne „Albatros” Szczecin 2015
www.wydawnictwoalbatros91.pl
albatros91@wp.pl

SPIS TREŚCI

TEORETYCZNE ASPEKTY AKTYWNOŚCI RUCHOWEJ

Teresa Drozdek-Małolepsza

Sport kobiet w Polsce w świetle czasopisma „Przegląd Sportowy” (1928) 5

Rafał Szubert

Piśmiennictwo do dziejów sportu i turystyki w środowisku wiejskim w Polsce
w latach 1944 – 1975 19

FIZJOLOGICZNO-ZDROWOTNE PODSTAWY AKTYWNOŚCI RUCHOWEJ

Anna Krajewska-Pędzik, Joanna Ratajczak, Marta Stępień-Słodkowska

Ocena związku aktywności fizycznej z wybranymi parametrami antropometrycznymi
i wentylacyjnymi w okresie wczesnej stabilizacji organizmu..... 27

AKTYWNOŚĆ RUCHOWA LUDZI DOROSŁYCH

Iryna Voytovych

Organisation of profile physical training education with the module “Tourism”.
Profile education in “Tourism” module 33

AKTYWNOŚĆ RUCHOWA DZIECI I MŁODZIEŻY

Jolanta E. Kowalska, Arkadiusz Kaźmierczak

Postawa wobec sportu łódzkich gimnazjalistów..... 45

Mieczysław Landowski

Aktywność fizyczna młodzieży męskiej będącej w konflikcie z prawem,
w strefie przygranicznej..... 55

Jolanta E. Kowalska, Arkadiusz Kaźmierczak
Uniwersytet Łódzki

Postawa wobec sportu łódzkich gimnazjalistów

*Słowa kluczowe: gimnazjaliści, postawa,
sport, zawodnicy*

Streszczenie

Sukcesy czy porażki odnoszone przez sportowców często są tematem rozmów i debat. Wpływają na samopoczucie i wywołują wiele emocji. Dla wielu młodych ludzi – zwłaszcza w wieku gimnazjalnym – sport jest sposobem na szukanie własnej tożsamości, wstępem do rekreacji przez całe życie, odskocznią od rzeczywistości. A wszystko to może integrować i osobowościowo rozwijać młodzież.

W opracowaniu zostanie przedstawiona część wyników badań zrealizowanych w 2012 roku wśród młodzieży gimnazjalnej, uczącej się w pierwszych klasach we wszystkich łódzkich publicznych gimnazjach.

Zastosowano metodę sondażu diagnostycznego z techniką ankietową i narzędziem – kwestionariuszem ankiety pt. „Fair play w sporcie i w życiu”, za pomocą której zebrano materiał badawczy.

Na podstawie wyników badań, można stwierdzić, iż uniwersalne wartości sportu są dla łódzkiej młodzieży w wieku gimnazjalnym znaczące i zrozumiałe. Warto zatem wdrażać w procesach edukacyjnych postawy sportowe, zgodnie z ideą olimpizmu, nie tylko przy okazji rozgrywanych ważnych zawodów sportowych, tj. mistrzostwa Europy, Świata czy Igrzyska olimpijskie, ale przede wszystkim podczas tych, organizowanych w środowiskach szkolnych.

Wstęp

W określonych warunkach społecznych postawę można określić jako ukształtowaną w procesie zaspokajania potrzeb, względnie zgodną i stałą organizację:

wiedzy, uczuć, przekonań, pewnych form działania oraz motywów, jak i również ekspresyjnych reakcji. Jest to zatem wypadkowa oddziaływania potrzeb jednostki oraz warunków społecznych [1].

T. Mądrzycki wyróżnia trzy rodzaje postaw:

- a) postawę poznawczą, w zakres której wchodzi odpowiednio wiadomości, dotyczące przedmiotu postawy, przypuszczenia, wątplenia lub przekonania itp.;
- b) postawę emocjonalną – z którą wiążą się różne uczucia, takie jak: czułość, szacunek, zachwyty, miłość, radość, współczucie i ich przeciwieństwa (głównie tzw. uczucia wyższe, które związane są z potrzebami wyższymi, społeczno-psychicznymi);
- c) postawę zachowawczą – z którą wiążą się reakcje mimiczne, wokalne, pantomimiczne, werbalne. Ze względu na treść reakcje behawioralne (zachowawcze) dzielimy na werbalne i niewerbalne [1].

Stanisław Mika uwzględni także wymiary postaw. Do najważniejszych z nich zalicza treść przedmiotową, zakres postawy, złożoność postawy, zwartość postawy, stopień powiązania danej postawy z innymi postawami oraz trwałość [2].

Pojęcie postawy posiada szereg wymiarów. Jednym z nich jest jej znak. Stosunek do przedmiotu może objawiać się w postaci uczuć, emocji, które są przeżywane w związku z nim, w jego ocenach oraz tendencji do zachowania wobec niego [3]. Znak ten może być pozytywny, negatywny lub neutralny. Dotyczy to wszystkich komponentów postawy, ponieważ przekonanie o jakimś przedmiocie można także odczuwać w tych trzech kategoriach.

Następnym wymiarem postawy jest jej siła. O sile postaw można mówić we wszystkich trzech jej komponentach. Wyznacznikiem siły może być liczba pozytywnych, negatywnych komentarzy lub ocena danego przedmiotu. Do tej kategorii zaliczyć można również przeżywane przez jednostkę stany emocjonalne, zarówno pozytywne jak i negatywne, które mogą być wyznacznikiem siły postawy. Będzie się ona również przejawiać w zachowaniu [3].

Postawa jest zatem pewnego rodzaju skłonnością, którą jednostka uzewnętrznia w wykonywanych czynnościach, do reagowania, do myślenia na temat różnych zagadnień. Mimo indywidualnego podejścia każdego człowieka do danych kwestii, a co za tym idzie osobistego charakteru postawy, jest to zjawisko społeczne. Dotyczy ona zatem także sportu, jako tego, który odzwierciedla wszelkie jego przejawy.

Ryszard Żukowski prezentuje pogląd, iż osiągnięcie wysokich wyników, rekordów oraz zapewnianie widowiska na najwyższym poziomie, stanowi główny cel sportu zawodowego [4]. Pobieranie wynagrodzenia za tę pracę wiąże się z wieloma zagrożeniami społecznymi, takimi jak: dehumanizacja, korupcja, komercjalizacja, stosowanie doping, itp. Podobnie, jak w przypadku doping, dotychczas stosowane środki i metody w celu zwalczania tych zjawisk, nie przyniosły oczekiwanych efektów.

Środowiska, w których żyjemy mają niezastąpiony wpływ na nasze działania i decyzje związane z różnymi dziedzinami życia. Wpływ środowiska, przede wszystkim

kim rodzinnego i szkolnego, na podejmowanie lub nie podejmowanie aktywności sportowej jest ogromny. Naturalnym środowiskiem wychowawczym jest rodzina, która spełnia nie tylko funkcję wychowawczą, ale i wiele innych rzutujących na proces wychowania w rodzinie. Ten proces jest spontaniczny, żywiołowy – rzadziej jako zaplanowana działalność, gdzie realizuje się konkretne cele. Im bardziej psychika dziecka ulega rozwojowi, tym coraz większe znaczenie mają rówieśnicy [5].

Sportowi przypisywana jest niezliczona mnogość funkcji. Z trudnością pozwala się one ująć w nadrzędne pojęcia funkcji: społeczno-emocjonalnych, społeczno-integracyjnych mobilności funkcji, biologicznej, politycznej, socjalizacyjnej. Pożyteczność sportu zróżnicowana jest w zależności od cech poszczególnych dyscyplin, organizacji sportu i jego pozycji w społeczeństwie.

W społeczeństwie sport pełni różnorodne funkcje [6], takie jak: biologiczna, pedagogiczna i społeczna, a wraz z wychowaniem fizycznym umacniają zdrowie, przyczyniają się do rozwoju osobowości oraz są czynnikami kształcenia, których nie da się zastąpić. Sport i wychowanie fizyczne stanowią efektywną pomoc w współistnieniu z innymi, umożliwiają wykorzystywanie czasu wolnego.

Jedną z ważniejszych funkcji sportu jest funkcja socjalizacyjna – to zasługa ugruntowania w jednostce kulturowych przekonań i poglądów moralnych oraz rozwijania się osobistych cech charakteru [6]. I tak, sport:

- wykształca i umacnia zdolności oraz gotowość do normatywnych działań społecznych,
- stanowi konstrukcję społecznych norm, reguł oraz ról,
- stanowi odpowiednie pole eksperymentalne dla normatywnych działań społecznych, a tym samym stwarza ważną możliwość uspołeczniania,
- przyczynia się do ukształtowania pełnej osobowości i charakteru,
- kształtuje cechy osobowo- partnerskie, zwłaszcza w warunkach konkurencji,
- kształtuje sprawności poznawcze.

Sport pełni te funkcję, ponieważ łączy jednostki z różnych grup, warstw społecznych i narodów w jeden kolektyw, tworząc świadomość przynależności do wspólnoty, otwierając możliwości identyfikacji, przede wszystkim uświadamiając społeczne wartości i normy.

Sport pełni też funkcje polityczne poprzez budzenie uczucia narodowej tożsamości, pomagając powiększyć prestiż narodowy. Pozwala też przewycięzać ograniczenia rasowe lub klasowe. Pełni także funkcję biologiczną, uzupełniając zaspokojenie potrzeby ruchu, a tym samym oddziałując korzystnie na zdrowie.

Sport często postrzegamy w kontekście ważnych wydarzeń sportowych, w tym w aspekcie rywalizacji podczas mistrzostw Europy, Świata czy igrzysk olimpijskich.

Józef Lipiec podkreśla, iż „ ideał olimpijski stał się teoretyczną podstawą koncepcji człowieka usportowionego w ogóle (także w najpowszechniejszym ujęciu zdrowotnym) – „wzajemne przenikanie się idei Olimpij i powszechnych doświad-

czeń fizycznych wywołało nowy, specyficzny efekt cywilizacyjny nie znany przed sportowym wiekiem dwudziestym, obejmując nie tylko sferę zachowań jednostkowych oraz modeli pedagogicznych lecz również kształt stosunków międzynarodowych, w ramach wywołanej przez sport gry symboli i substytucji interesów” [5].

Zdaniem Zofii Żukowskiej, obserwowany dziś dość powszechnie – w sporcie i w innych przejawach życia – praktyczny odpyływ wartości fair play, można ocenić jako przemijający. Dotyczy to zarówno sportu jak i praktycznej filozofii życia. Należy zatem przypominać o nim, analizować, walczyć słowem i przykładem [6].

Idea fair play jako narzędzie edukacyjne najlepiej odnajduje się na płaszczyźnie wychowania przez sport. Szczególną więc rolę, dla korzystnego przebiegu wychowania pełnią nauczyciele wychowania fizycznego i trenerzy. Wpływ, jaki w kontekście postaw w duchu fair play, wywiera na człowieka uczestnictwo w sporcie jest często podejmowanym problemem w badaniach naukowych (Z. Żukowska, M. Czechowski, J. Derbich, J. Nowocień, A. Dąbrowska i inni). Dotyczą one poziomu wiedzy, postaw i przekonań prezentowanych przez młodzież uprawiającą i nieuprawiającą sportu.

W aspekcie wychowawczej roli sportu poprzez m.in. zachowania zawodników podczas ważnych wydarzeń, takich jak: igrzyska olimpijskie, mistrzostwa Świata czy Europy, poznanie opinii uczniów szkół gimnazjalnych, uprawiających bądź nie sport wydaje się być interesujące.

Przedstawione wyniki badań są tylko częścią większego opracowania w ramach projektu edukacyjnego „Jestem fair”, realizowanego w Łodzi od 2011 r. (po pilotażu) i wykorzystującego założenia idei fair play [7].

Cel pracy

Celem pracy jest próba diagnozy: jaką postawę wobec sportu – w wybranych aspektach – reprezentują łódzcy gimnazjaliści uprawiający i nie uprawiający sportu.

Dla celów niniejszej pracy sformułowano następujące pytania badawcze:

1. Jaki jest pogląd badanej młodzieży na sport wyczynowy i sportowe rekordy?
2. Co jest najbardziej interesujące dla badanej młodzieży podczas oglądania zawodów sportowych?
3. Którzy zawodnicy zdaniem badanych gimnazjalistów zasługują na najwyższą ocenę?
4. Które z pozytywnych cech sportowców są szczególnie ważne dla badanych uczniów?

Czy i jakie istnieją różnice pomiędzy odpowiedziami badanych uczniów uprawiających i nie uprawiających sport?

Material i metoda badań

Badaniami zostało objętych 2555 uczniów (1263 chłopców i 1271 dziewcząt) z 28 łódzkich szkół gimnazjalnych, zlokalizowanych w dzielnicach Śródmieście, Ba-

łuty, Polesie, Górna oraz Widzew. Badania prowadzono w na przełomie roku 2011 i 2012. Zastosowano celowy dobór próby.

Zgromadzony materiał empiryczny poddano analizie statystycznej za pomocą programu SPSS Statistics 21. W celu zbadania zależności pomiędzy zmienną – uczestnictwo w sporcie – zastosowano Test niezależności chi-kwadrat χ^2 (Pearsona). Weryfikację zmiennych przeprowadzono przy poziomie istotności $\alpha = 0,005$ [8].

Badania przeprowadzono metodą sondażu diagnostycznego, poprzez techniką ankietową za pomocą narzędzia badawczego – kwestionariusza ankiety pt. „Fair play w sporcie i w życiu”, które zostało wykorzystane za zgodą prof. Zofii Żukowskiej i prof. R. Żukowskiego i opracowane w Pracowni Wychowania Fizycznego i Zdrowotnego Wydziału Nauk o Wychowaniu Uniwersytetu Łódzkiego.

Badania zostały przeprowadzone metodą audytoryjną w 28 gimnazjach, wśród wszystkich obecnych w dniu badania uczniów klas pierwszych, podczas lekcji wychowania fizycznego.

Wyniki badań

Dla badanych gimnazjalistów ogółem sport wyczynowy i sportowe rekordy są przede wszystkim szansą dla wielu ludzi (52,2% wskazań), znakomitą szkołą życia (24,1%) oraz mają ogromne znaczenie społeczne (13,1%). Znalazły się jednak też odpowiedzi takie, że jest to „działalność bezużyteczna i szkodliwa społecznie” (3,8%) oraz „nie widać sensu w sporcie wyczynowym i sportowych rekordach” (6,8%) – tabela 1.

Tabela 1.

Odpowiedź badanych gimnazjalistów ogółem na pytanie: Jaki jest Twój pogląd na sport wyczynowy i sportowe rekordy?

L.p.	wyszczególnienie	uprawiający sport		nie uprawiający sportu		ogółem	
		n	%	n	%	n	%
1.	To szansa dla wielu ludzi	186	51,7	751	52,4	937	52,2
2.	Sport wyczynowy i sportowe rekordy mają ogromne znaczenie społeczne	29	8,1	205	14,3	234	13,1
3.	Nie widzę sensu w sporcie wyczynowym i w sportowych rekordach	41	11,4	81	5,6	122	6,8
4.	Uważam sport wyczynowy i związaną z nim pogoń za rekordami za działalność bezużyteczną i szkodliwą społecznie	25	6,9	43	3,0	68	3,8
5.	To znakomita szkoła życia	79	21,9	354	24,7	433	24,1
6.	Ogółem	360	100	1434	100	1794	100

$P < 0,0005$

Źródło: opracowanie własne.

Biorąc pod uwagę odpowiedzi badanych gimnazjalistów, którzy zadeklarowali podejmowanie aktywności sportowej, to zastanawiające jest to, iż 11,4% badanych, tj. o 5,8% więcej niż nie uprawiający sportu, nie widzi sensu w sporcie wyczynowym i w sportowych rekordach, a o 3,9% badanych więcej uważa sport wyczynowy i związaną z nim pogoń za rekordami za działalność bezużyteczną i szkodliwą społecznie. Jednocześnie, 14,3%, tj. o 6,2% więcej niż deklarujący uprawianie sportu, uważa, że sport wyczynowy i sportowe rekordy mają ogromne znaczenie społeczne. Są to wyniki istotne statystycznie.

Podczas oglądania zawodów sportowych badanych gimnazjalistów ogółem najbardziej interesują „wynik sportowy, rekord, uzyskane miejsce” – 30,1%, a najmniej – „możliwość sprawdzenia się z kibicami drużyny przeciwnej” – 2,7% i oprawy zawodów sportowych – 2,8% (tabela 2). W odpowiedziach badanych nie dostrzegamy większych różnic, biorąc pod uwagę deklaracje uprawiania sportu. Jedynie, dla 15%, tj. o 4,7% więcej uczniów, którzy podejmują aktywności sportowej, najbardziej interesującymi podczas oglądania zawodów sportowych są ich piękno i estetyka.

Tabela 2.

Odpowiedź badanych gimnazjalistów ogółem na pytanie: Co najbardziej Cię interesuje podczas oglądania zawodów sportowych?

l.p.	wyszczególnienie	uprawiający sport		nie uprawiający sportu		ogółem	
		n	%	n	%	n	%
1.	Wynik sportowy, rekord, uzyskanie miejsca	107	29,7	422	30,2	529	30,1
2.	Piękno i estetyka zawodów sportowych	37	10,3	210	15	247	14,1
3.	Kłótnie pomiędzy zawodnikami, zawodników z sędziami itp	18	5,0	62	4,4	80	4,6
4.	Wszystko to mnie interesuje	76	21,2	360	25,8	436	24,8
5.	Nie interesuje mnie sama zabawa, lecz możliwość spotkania z przyjaciółmi w czasie zawodów	25	6,9	72	5,2	97	5,5
6.	Własny relaks	26	7,3	46	3,3	72	4,1
7.	Nic mnie nie interesuje, w ogóle nie oglądam zawodów sportowych	43	11,9	112	8	155	8,8
8.	Oprawy zawodów sportowych (doping, flagi, etc)	7	1,9	43	3,1	50	2,8
9.	Możliwość „sprawdzenia” się z kibicami drużyny przeciwnej	8	2,2	39	2,8	47	2,7
10.	Coś innego (co?)	13	3,6	31	2,2	44	2,5
11.	Ogółem	360	100	1397	100	1757	100

$p = 0,001$

Źródło: opracowanie własne.

Ogółem, w opinii badanych uczniów (tabela 3), na najwyższą ocenę zasługują ci zawodnicy, którzy ściśle przestrzegali przepisów, dali widzom zadowolenie z ładnej gry, ale nie osiągnęli sukcesu (49,1%). Niewiele mniej uznało, że godni podziwu są ci, którzy grali „ostro” zwyciężając (43,4%). Tę drugą odpowiedź wskazało też o 4,6% więcej badanych nie uprawiających sportu.

Tabela 3.

Odpowiedź badanych gimnazjalistów ogółem na pytanie: Którzy zawodnicy Twoim zdaniem zasługują na najwyższą ocenę?

l.p.	wyszczególnienie	uprawiający sport		nie uprawiający sportu		ogółem	
		n	%	n	%	n	%
1.	Ci, którzy osiągają zwycięstwo w zawodach, chociaż nie postępowali fair	36	9,9	97	6,8	133	7,5
2.	Ci, którzy ściśle przestrzegali przepisów, dali widzom zadowolenie z ładnej gry, ale nie osiągnęli sukcesu	182	50,3	694	48,8	876	49,1
3.	Ci, którzy przestrzegali przepisów, ale grali „ostro”, zwyciężając	144	39,8	631	44,4	775	43,4
4.	Ogółem	362	100	1422	100	1784	100

$p = 0,070$

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 4.

Odpowiedź badanych gimnazjalistów ogółem na pytanie: Które z pozytywnych cech sportowców szczególnie są dla Ciebie ważne?

l.p.	wyszczególnienie	uprawiający sport		nie uprawiający sportu		ogółem	
		n	%	n	%	n	%
1.	Zdolność osiągania niewyobrażalnie wysokich wyników, ich profesjonalne mistrzostwo	134	39,8	632	45,5	766	44,4
2.	Wysoka moralność, nienaganna kultura zachowania	107	31,8	450	32,4	557	32,3
3.	Estetyczny wygląd zewnętrzny	44	13,1	108	7,8	152	8,8
4.	Wszechstronny, harmonijny rozwój	52	15,3	200	14,3	252	14,5
5.	Ogółem	337	100	1390	100	1727	100

$p = 0,013$

Źródło: opracowanie własne.

Dopytując dalej o ważne pozytywne cechy sportowców, badani gimnazjaliści ogółem wskazywali przede wszystkim na „zdolność osiągania niewyobrażalnie

wysokich wyników, ich profesjonalne mistrzostwo" (44,4%) – tę odpowiedź zadeklarowało o 5,7% więcej badanych nie uprawiających niż uprawiających sport. Następnie: „wysoka moralność, nienaganna kultura zachowania" (32,3%). Najmniej wskazań (8,8%) uzyskała odpowiedź: „estetyczny wygląd zewnętrzny" (tabela 4) – choć dla uprawiających sport (15,3%) jest to dość ważny aspekt (o 5,3% więcej wskazań w porównaniu z badanymi nie podejmującymi aktywności sportowej).

Podsumowanie i wnioski

Na podstawie analizy wyników badań własnych można odpowiedzieć na postawione pytania badawcze:

1. Sport wyczynowy i sportowe rekordy są „szansą dla wielu ludzi" – tak odpowiedziało 52,2% badanych gimnazjalistów.
2. Podczas oglądania zawodów sportowych badanych gimnazjalistów najbardziej interesują „wynik sportowy, rekord, uzyskane miejsce" – 30,1% wskazań.
3. Na najwyższą ocenę zasługują ci zawodnicy, którzy ściśle przestrzegali przepisów, dali widzom zadowolenie z ładnej gry, ale nie osiągnęli sukcesu (49,1% wskazań).
4. „Zdolność osiągnięcia niewyobrażalnie wysokich wyników, ich profesjonalne mistrzostwo" jest ważną, pozytywną cechą sportowców dla 44,4% badanych gimnazjalistów.

Uwzględniając zmienną – uprawianie bądź nie sportu, wyniki różniły się istotnie statystycznie jedynie te, przedstawione w tabeli 1. Co interesujące, to właśnie osoby deklarujące podejmowanie aktywności sportowej zdecydowanie częściej niż badani uczniowie, którzy sportu nie uprawiają, postrzegają sport wyczynowy za działalność szkodliwą społecznie oraz nie widziały sensu w sporcie wyczynowym i w sportowych rekordach.

Wydaje się, iż badaną młodzież czeka jeszcze długi okres kształtowania osobowości poprzez udział w sporcie, który z jednej strony wpaja cenne wartości, ale z drugiej może prowadzić do patologicznych zachowań. Dlatego bardzo istotną rolę muszą pełnić – działając wspólnie – rodzice, trenerzy oraz szkoła. Przecież, aby rozwój psychofizyczny młodego człowieka przebiegał w normie, należy zrównoważyć ilość wysiłku fizycznego oraz psychicznego, co w dzisiejszych czasach bywa dosyć trudne z powodu ograniczania ćwiczeń fizycznych na rzecz wysiłku umysłowego. Poprzez różne bodźce występujące podczas ćwiczeń fizycznych wzbogacają się przeżycia trenującego, szczególnie gdy jest on w grupie. Jest to niezwykle ważne, ponieważ uczeń w wieku gimnazjalnym szuka własnej tożsamości, identyfikacji z grupą, autorytetów. To wszystko może być osiągnięte między innymi dzięki uprawianiu sportu bądź w aspekcie przeżywania ważnych wydarzeń sportowych czy to na arenie międzynarodowej czy we własnym środowisku edukacyjnym.

Piśmiennictwo

1. Mądrzycki T., *Psychologiczne prawidłowości kształtowania postaw*, Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, Warszawa 1977, s. 21, 25–27.
2. Mika S., *Psychologia społeczna*, PWN, Warszawa 1987, s.120- 121.
3. Mika S., *Psychologia społeczna dla nauczycieli*, Wydawnictwo Akademickie Żak, Warszawa 1998, s.60–61, 289.
4. Żukowski R., *Fair play a doping w sporcie. Mity a rzeczywistość*. W: Z. Żukowska, R. Żukowski, *Fair Play w europejskiej kulturze i edukacji*, Klub Fair Play PKOl Warszawa 2004, s. 78–80.
5. Zaborowski Z., *Rówieśnicy: problemy wychowawcze środowiska rówieśniczego*, Wydawnictwo harcerskie, warszawa 1969, s. 11–22.
6. Heinemann K., *Wprowadzenie do socjologii sportu*. Centralny ośrodek metodyczny studiów nauk politologicznych, Warszawa 1990, s. 242–243, 245–246.
7. Lipiec J., *Filozofia olimpizmu*, Polskie Wydawnictwo Sportowe SPRINT, Warszawa, 1999, s. 69.
8. Żukowska Z., *Fair play jako wartość edukacyjna w sporcie a sprawności moralne nauczyciela wychowania fizycznego i trenera*. W: *Fair play w sporcie Olimpiźmie. Szansa czy utopia*, red. Z.Żukowska, R. Żukowski, Warszawa 2010, s.21.
9. Kowalska J., Kaźmierczak A., *Zasada fair play jako wartość wychowawcza w edukacji szkolnej i w przeciwdziałaniu chuligaństwu na stadionach. Raport z badań projektu pilotażowego 'Jestem fair' realizowanego w łódzkich szkołach*", MSWiA, Warszawa 2010, s. 29–33.
10. Szymczak W., *Podstawy statystyki dla pedagogów*. Wydanie drugie poprawione. Wyd. Di-fin, Warszawa 2010.

ATTITUDE TOWARDS SPORTS IN JUNIOR HIGH SCHOOLS STUDENTS FROM ŁÓDŹ

Summary

Keywords: junior high schools students, attitude, sport, players

Success or failure of athletes are often the focus of discussions and debates. Affect the mood and evoke a lot of emotion. For many young people; especially in middle school; sport is a way to search for their own identity, an introduction to the recreation throughout life, an escape from reality. And all this at a personal can integrate and develop the youth.

There will be presented some of the results of research carried out in 2012, among junior high school students, studying in first class level, in all public high schools in Lodz. Authors conducted the diagnostic survey method and as the tool – a questionnaire "Fair play in sport and in life".

Based on the results, the conclusion was derived that universal values of sport were meaningful and understandable for the respondents. Thus the approach of the "sport attitude" should be implemented, not only using the professional sporting events as an example, but especially using the occasion of the events, which are organized in school environments, according to spirit of Olympism.